

Závery z vnútorného auditu v organizácii Štátna vedecká knižnica v Košiciach

(povinná osoba:

Štátna vedecká knižnica v Košiciach, Hlavná č. 10, 042 30 Košice, IČO: 00164674)

Hlavným cieľom vnútorného auditu bolo poskytnutie odborného auditného názoru na primeranosť nastavenia a efektívnosť fungovania vybraných častí riadiaceho a kontrolného systému a na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v rámci finančného riadenia v ŠVK v Košiciach. Hlavný cieľ vnútorného auditu bol bližšie špecifikovaný v troch čiastkových cieľoch. **Auditované obdobie bolo od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018.**

V čiastkovom ciele 1, ktorého obsahom bolo „Zhodnotenie riadiaceho a kontrolného systému a dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti organizačnej, v oblasti tvorby a vydávania interných riadiacich aktov“, audítorská skupina overovala, analyzovala a hodnotila vyžiadané dokumenty.

Z analýzy predložených dokumentov vyplynulo, že v nastavení riadiaceho a kontrolného systému v tvorbe, najmä však v aktualizácii existujúcich interných riadiacich aktov zistila audítorská skupina nedostatky. Základným problémom je, že povinná osoba nenastavila systém – aké interné riadiace akty sa v organizácii uplatňujú, kto ich vypracúva a zároveň neurčila povinnosť ich aktualizácie súvisiace s legislatívnymi zmenami, nezadefinovala ich formálnu a obsahovú stránku, nutnosť súladu medzi jednotlivými internými riadiacimi aktami, spôsob ich evidencie, archivácie atď.

Aj keď úroveň **základných interných riadiacich aktov – organizačného poriadku a pracovného poriadku** po obsahovej stránke je relatívne dobrá, práve u nich je vidno prečo je nutné mať interné riadiace akty vo zájomnom súlade. Pokiaľ je v organizačnom poriadku zadefinované trojstupňové riadenie – riaditeľ knižnice, vedúci úseku a vedúci oddelenia (strana 6 a 7 OP), v pracovnom poriadku (strana 9 PP) sa píše o dvojstupňovom riadení – riaditeľ a vedúci oddelení knižnice.

Aby správne nastavený riadiaci a kontrolný systém fungoval dobre, musia byť interné riadiace akty sústavne aktualizované v súlade s legislatívnymi zmenami. Nemôže sa stať, aby schválený interný riadiaci akt počas dlhého obdobia nebol aktualizovaný, keď je zrejmé, že príslušný všeobecne záväzný právny predpis prešiel viacerými zmenami, novelizáciou (smernica o sťažnostiach, o infozákone, o správe majetku štátu, o pohľadávkach a pod.).

Dôležité bude do budúcnosti, aby povinná osoba venovala väčšiu pozornosť vydávaniu a aktualizácii interných riadiacich aktov v nadväznosti na novo prijímané všeobecne záväzné právne predpisy, a mať ich vzájomne zosúladené.

Osobitne je nutné venovať pozornosť rešpektovaniu zákona o registratúrach a vlastného registratúrneho poriadku – pridelovaniu čísla registratúrneho záznamu každému vytvorenému spisu, a to aj internému riadiacemu aktu, ale aj vytvorenému personálnemu spisu (pracovné zmluvy, pracovné náplne).

Záverom audítorská skupina konštatuje, že je nutné, aby si povinná osoba uvedomila, že kvalitne vypracované interné riadiace akty a ich správne uplatňovanie majú zásadný vplyv na celkovú riadiacu a organizačnú prácu. Ak je nedostatočne nastavený systém, riadiace a kontrolné mechanizmy nemôžu fungovať správne, a tým sa môžu v budúcnosti vyskytnúť problémy v riadiacej a organizačnej činnosti manažmentu organizácie.

V rámci nastavenia riadiaceho a kontrolného systému pre oblasť hospodárenia s verejnými prostriedkami – **čiastkový cieľ 2** (rozpočtovanie, účtovníctvo, inventarizácia, finančná kontrola) sú interné riadiace akty primerane definované a sú definované v súlade s aktuálne platnou legislatívou.

Pri testovaní fungovania riadiacich a kontrolných mechanizmov v oblasti rozpočtovania a jeho dokumentovania bola preukázaná primeraná funkčnosť.

V oblasti dodržiavania rozpočtových pravidiel, výkonu účtovníctva a základnej finančnej kontroly boli však vo fungovaní identifikované nedostatky aj s vysokou závažnosťou.

Povinná osoba:

- v inventúrnych súpisoch a všetkých inventarizačných zápisoch nemala uvedené všetky náležitosti v súlade s § 30 ods. 2 a 3 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov,
- nevykonala základnú finančnú kontrolu,
- vo viacerých prípadoch nedokumentovala výkon základnej finančnej kontroly v roku 2018 v súlade so zákonom č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite,
- v jednom prípade dokumentovala výkon finančnej kontroly podľa neplatného zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V čiastkovom ciele 3 bolo vykonané zhodnotenie RKS a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti správy majetku štátu.

Audítorská skupina konštatuje, že v nastavení RKS v oblasti správy majetku štátu zistila nedostatky. Povinná osoba má v Smernici platnej pre vedenie účtovníctva a obeh účtovných dokladov v ŠVK v Košiciach čiastočne rozpracúva postupy súvisiace so správou majetku štátu. V časti VII. Vyradovanie majetku však nedostatočne rozpracúva všetky činnosti, ktoré súvisia so správou majetku štátu, ktorý má zverený. Čo však v uvedenej smernici chýba, je rozpracúvanie procesov pri riešení pohľadávok, ktoré sa v zmysle zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach považujú tiež za majetok štátu. Uvedený nedostatok považuje audítorská skupina za závažný nedostatok.

V auditovanom období roku povinná osoba neriešila pohľadávky štátu a tak audítorská skupina nemohla hodnotiť nastavenie a fungovanie riadiacich a kontrolných mechanizmov v oblasti riešenia pohľadávok štátu. Audítorská skupina však rozhodne odporúča, aby povinná osoba v záujme minimalizovania možných rizík v tejto oblasti vypracovala interný riadiaci akt, ktorý rozpracuje zákon o pohľadávkach štátu na konkrétne procesy a postupy v podmienkach organizácie aj z toho dôvodu, že zákon ukladá určité nové povinnosti organizáciám pri riešení pohľadávok. Napriek tomu, že má vypracovanú Smernicu o škodovej komisii, bude ju musieť novelizovať.

Audítorská skupina, po analýze a zhodnotení povinnou osobou predložených dokumentov, ako aj z rozhovorov so zamestnancami ŠVK KE dospela k záveru, že v nastavení, ako aj vo fungovaní riadiaceho a kontrolného systému v oblastiach zadaných v troch čiastkových

cieľoch sú určité nedostatky. Sú dôsledkom aj toho, že niektoré interné riadiace akty nie sú primerane definované alebo nie sú definované v súlade s aktuálne platnou legislatívou, nie sú novelizované. Pripomíname, že interné riadiace akty ovplyvňujú celkovú riadiacu a organizačnú prácu nielen vedúcich zamestnancov organizácie, ale aj všetkých zamestnancov. Povinná osoba bude musieť venovať väčšiu pozornosť ich vydávaniu, ale aj sledovaniu zmien príslušnej legislatívy a následnej primeranej aktualizácii vydaných interných riadiacich aktov, prípadne vydávaniu nových, ak si to situácia vyžiada. Poznamenávame však, že nedostatky nie sú takého charakteru, že by ich povinná osoba nemohla dôsledným prístupom k ich riešeniu v krátkej dobe odstrániť a v budúcnosti sa tak vyhnúť ich opakovaniu.

V oblasti finančnej kontroly musí povinná osoba venovať zvýšenú pozornosť vyhotovovaniu účtovných dokladov a výkonu ZFK tak, aby tieto boli v súlade s platnou legislatívou.

Vnútorní audítori však identifikovali v nastavení riadiaceho a kontrolného systému aj 2 nedostatky s vysokou závažnosťou, ktoré musí povinná osoba napraviť, resp. odstrániť. Nedostatky sa preukázali i pri testovaní funkčnosti riadiaceho a kontrolného systému.

Povinná osoba musí v súlade s § 21 ods. 3 písm. d) zákona č. 357/2015 Z. z. prijať opatrenia na nápravu nedostatkov a odstrániť príčiny ich vzniku a to predovšetkým tým, že:

- vydá alebo novelizuje v správe uvedené interné riadiace akty a bude dbať o ich sústavnú novelizáciu,
- zosúladí vykonávanie základnej finančnej kontroly a dokumentovanie výkonu základnej finančnej kontroly s aktuálne platnou legislatívou,
- primerane nastaví postupy a riadiace a kontrolné mechanizmy pre kontrolu a obeh účtovných dokladov v rámci účtovnej jednotky ŠVK v Košiciach.